

Arbetsmarknadsdepartementet

Vår referens/dnr:

2025-299

Ulrika Söderqvist

Er referens/dnr:

A2025/01088

2026-03-03

Remissyttrande

Administrativa sanktioner i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i arbetslöshetsförsäkringen

Svenskt Näringsliv har givits möjlighet att lämna remissvar avseende betänkandet Administrativa sanktioner i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i arbetslöshetsförsäkringen (Ds 2025:26).

Svenskt Näringsliv representerar 60 000 små, medelstora och stora företag med över 2 miljoner medarbetare. Företagen är beroende av en väl fungerande arbetsmarknad och en effektiv kompetensförsörjning för att kunna växa och bidra till välbefinnande i Sverige. Svenskt Näringsliv företräder tillsammans med sina 48 medlemsorganisationer näringslivet.

Att minska felaktiga utbetalningar och motverka bidragsbrott är viktigt av flera skäl. Svenskt Näringsliv anser att effektiva och träffsäkra åtgärder som försvårar fusk och kringgående av regler är viktiga för legitimiteten för bidragssystemet likväl i syfte att upprätthålla konkurrensneutralitet.

Ställningstaganden

Svenskt Näringsliv avstyrker utredningens förslag att införa administrativa sanktioner i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i arbetslöshetsförsäkringen.

Svenskt Näringsliv anser inte att förslaget är ändamålsenligt utformat, då företag riskerar att drabbas av en förhållandevis hög sanktionsavgift även i fall där det inte förekommit någon avsikt att fuska eller kringgå regelverk.

Därtill anser Svenskt Näringsliv att förslaget riskerar att leda till lägre användande av lönesubventioner inom arbetsmarknadspolitiken. Mot bakgrund av att den typen av åtgärder är viktiga och effektiva för att stärka chansen till arbete för personer med svag anknytning till arbetsmarknaden, exempelvis funktionsnedsatta, riskerar förslaget att leda till försämrade arbetsmarknadschanser för de aktuella målgrupperna och lägre sysselsättning över lag.

Om utredningens förslag

Utredningens förslag innebär ett strikt ansvar för lämnandet av oriktiga uppgifter och för underlåtenhet att uppfylla en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. Utredningen föreslår en "ventil" som innebär att en sanktionsavgift ska kunna sättas ned helt eller delvis om det är oskäligt att ta ut sanktionsavgiften med fullt belopp med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Därtill ska ett beslut om sanktionsavgift kunna överklagas.

Förslaget med strikt ansvar innebär att myndigheten ska besluta om sanktionsavgift för felande part, oavsett om felet som ligger till grund för avgiften är uppsåtligt eller oavsiktligt. Systemet innebär att arbetsgivare som har för avsikt att göra rätt i alla delar ändå löper en risk att drabbas av en hög sanktionsavgift.

Svenskt Näringsliv anser att det är bättre att utforma system som tydligt tar sikte på medvetet fusk och kringgående snarare än att systemen i lika hög utsträckning riskerar att drabba arbetsgivare som har ärligt uppsåt.

Många företag med erfarenhet av att anställa personer med nystartsjobb eller lönebidrag vittnar om den komplexitet detta innebär. Företagare upplever att det ofta sker misstag, missförstånd eller förbiseenden i administrationen och kommunikationen mellan den anställda, arbetsgivaren och Arbetsförmedlingen. Att i den kontexten applicera ett strikt ansvar kommer sannolikt att leda till att många arbetsgivare framgent kommer att välja att avstå från att anställa personer med lönesubvention.

Svenskt Näringsliv anser inte att utredningens förslag om att sanktionsavgiften ska kunna sättas ned om det är oskäligt att ta ut sanktionsavgiften med fullt belopp kompenserar för den potentiella risk som det strikta ansvaret medför. Utredningen pekar i detta avseende exempelvis på hälsa eller orimlig tidsutdräkt som grund för nedsättning av en sanktionsavgift. Utredningen har inte identifierat det som ur ett företagsperspektiv framstår som en vanligare felorsak, nämligen misskommunikation, otydlighet och/eller ändrade besked från Arbetsförmedlingen inför eller under en pågående anställning med stöd.

Med beaktande av att det i förekommande fall är Arbetsförmedlingen som ska avgöra om en sanktionsavgift ska sättas ned, delvis eller helt, innebär att företaget är utelämnad till myndighetens bedömning, även i de fall där det råder oklarhet kring skälen bakom den administrativa sanktionsavgiften.

Föreningen delar därmed heller inte utredningens uppfattning att förslagets utformning säkerställer att de administrativa sanktionerna leder till proportionerliga konsekvenser.

Svenskt Näringsliv vill framhålla att i kontakter med föreningens medlemsföretag så framgår det tydligt att risken för att drabbas av en sanktionsavgift, enligt utredningens förslag, har starkt negativ påverkan på företagets inställning till att anställa personer med lönebidrag eller nystartsjobb.

Svenskt Näringsliv anser att utredningen har förbisett de konsekvenser som riskerar att följa av förslaget vad gäller förutsättningarna för arbetslösa att, via en subventionerad anställning, komma i arbete.

Utredningen visar också brist på insikt avseende konsekvenser för företag i (avsnitt 13.7). I avsnittet saknas beskrivningar av effekter för företag som har haft ärligt uppsåt, men som

ändå riskerar att drabbas av en sanktionsavgift upp till närmare 120 000 kr. De flesta företag i Sverige är småföretag med låg omsättning och låga vinstmarginaler. En sanktionsavgift som kan uppgå till cirka 120 000 kr innebär för många företag en avsevärd ekonomisk påfrestning.

Maria Bernhardsen

Patrik Karlsson